

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Нормотворча і антикорупційна діяльність в публічному управлінні»

Рівень освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Тривалість викладання	2-й семестр, 3,4 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні:	1 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6983>.

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладачі:

Баштанник Віталій Володимирович

д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Bashtannyk/Bashtannyk.php>
Bashtannyk.V.V@nmu.one

Кравцов Олег Валентинович,

к.хім.н., доцент, доцент кафедри

Персональна сторінка

E-mail:

1. Анотація до курсу

«Антикорупційна політика в органах публічної влади» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері публічного управління та адміністрування. Здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання і практичні навички в сфері запобігання корупції.

Фахівці у сфері ПУА оволодіють знаннями щодо формування ідеології «відкритої служби», виховання неухильної поваги до закону, дотримання законності у всіх формах службової діяльності, відповідальності за порушення прав і свобод людини і громадянина в державі. По завершенню вивчення дисципліни здобувачі опанують передові форми і методи роботи в сфері ПУА, знатимуть і неухильно дотримуватимуться антикорупційного законодавства, оволодіють навичками праці з нормативними матеріалами, вміють практично організовувати ефективну роботу тих

чи інших служб, апаратів, підрозділів органів влади, будуть вміло використовувати допомогу різних громадських формувань.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти необхідних знань щодо основних категорій у сфері запобігання корупції, сутності форм і методів антикорупційної політики в Україні, складного комплексу теоретичних положень діяльності спеціальних державних органів, а також організаційних відносин недержавних організацій, установ та підприємств.

Завдання курсу:

знати і розуміти: сутність теоретичних та методологічних основ антикорупційної діяльності, характерних особливостей забезпечення антикорупційної діяльності на національному, місцевому та регіональному рівнях, зокрема, у контексті сутності сучасних трансформаційних процесів в системі державного управління; сутність планування заходів щодо розвитку інституту публічної служби, напрями застосування сучасних інформаційних технологій у сфері антикорупційної діяльності;.

– **вміти:** застосовувати інструментарій обґрунтування пріоритетів у сфері антикорупційної діяльності, у тому числі: *аналізувати* проблемну ситуацію, здійснювати *аналіз* альтернатив і *розробляти* інноваційне рішення з позицій феномену «відкрита публічна служба»; *розробляти* та *обґрунтовувати* концепції розвитку публічної служби; *критично аналізувати* подану на рецензію концепцію регіональної системи службових відносин у сфері антикорупційної діяльності, *розробляти* рекомендацій для її удосконалення; підготувати публічну презентацію концепції відкритої публічної служби на основі принципу доброчесності заінтересованим сторонам (стейкхолдерам), здійснювати функції щодо забезпечення законності в публічному адмініструванні з позицій гарантування службової відповідальності та нульової толерантності до корупції.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

– **знати і розуміти** теоретичні основи антикорупційної політики як інструменту формування прозорості та ефективної регуляторної бази державної політики, засади антикорупційної діяльності як системного підходу до протидії проявам корупції, їхню роль у забезпеченні ефективності публічного управління, дотримання принципів соціальної справедливості, посилення довіри суспільства до органів влади та реалізації публічних політик, спрямованих на підвищення рівня добробуту населення

– **знати та розуміти** особливості реалізації принципу доброчесності, інтерпретувати та застосовувати методи й інструменти антикорупційної діяльності, комплексні підходи до протидії та запобігання корупції, механізми оцінювання ризиків корупційних проявів, використовуючи сучасні аналітичні методи, моделі, цифрові технології, інструменти моніторингу й профілактики корупції у публічному управлінні

– *пояснювати, порівнювати та узагальнювати* характерні особливості антикорупційної діяльності, оцінювати специфіку її застосування на різних рівнях публічного управління, а також особливості механізмів антикорупційної політики, їх ефективності та практичного впровадження з урахуванням національних та міжнародних стандартів

– *знати та розуміти* особливості, *інтерпретувати та застосовувати* технології й інструменти відповідальності у сфері антикорупційної політики, механізми оцінювання нормативно-правових актів на предмет антикорупційних ризиків, а також сучасні технології запобігання та протидії корупції, включно з аналітичними інструментами, методами моніторингу й оцінки ризиків, цифровими рішеннями та спеціалізованим програмним забезпеченням у сфері публічного управління

– *оволодіти* методологією антикорупційної діяльності, розробкою та оцінюванням нормативно-правових актів у сфері запобігання корупції, застосуванням механізмів запобігання корупції; *використовувати* сучасні цифрові технології, бази даних, аналітичні інструменти, спеціалізоване програмне забезпечення для моніторингу, аналізу та оцінки корупційних ризиків у системі публічного управління

– *інтерпретувати та інтегрувати* теоретичні й практичні підходи антикорупційної діяльності задля забезпечення ефективності публічного управління; *застосовувати* сучасні моделі, підходи та технології, а також міжнародний досвід під час *розроблення* нормативно-правових актів, стратегій запобігання й протидії корупції, а також відповідних антикорупційних заходів; *генерувати* пропозиції щодо вдосконалення регуляторної бази й механізмів упровадження ефективної антикорупційної політики.

– *пояснювати, порівнювати та узагальнювати* характерні особливості механізмів реалізації антикорупційної діяльності; *аналізувати* ключові відмінності національних і міжнародних підходів до запобігання корупції, *систематизувати* кращі практики та їхню ефективність для забезпечення прозорості й доброчесності публічного управління

– *розробляти* з урахуванням наявних законодавчих вимог антикорупційні стратегії, узгоджуючи їх із національними і міжнародними стандартами; *професійно оцінювати* політичні, соціальні, економічні наслідки корупції, *аналізувати* ризики і розробляти альтернативні варіанти їхнього мінімізації; публічно *презентувати* власні ідеї, концепції та проєкти, використовуючи переконливі аргументи для захисту та обґрунтування своїх пропозицій; ефективно *комунікувати та взаємодіяти* з колегами під час обговорень, *ставити* проблемні питання та *ініціювати* змістовні дискусії з приводу концепцій, моделей і підходів, представлених іншими здобувачами.

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати	Лекція	Силабус Презентація курсу	—

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
	Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання		Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	
	Тема 1. Феномен корупції в сучасному світі.		Презентація за темою Рекомендовані джерела	5-10-
	Практичне заняття «Суспільне сприйняття корупції: виклики і загрози»	Практичне заняття	Методичні рекомендації, Посилання на сайти органів влади	0-10
2	Тема 2. Теорії походження корупції.	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
	Практичне заняття «Аналіз теорій походження корупції»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
3	Тема 3. Поняття відповідальності у сфері запобігання корупції	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
	Практичне заняття «Принципи службової діяльності на основі норм Закону України «Про запобігання корупції»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
4	Тема 4. Корупція як загроза для сталого розвитку	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Презентація результатів виконання командного / індивідуального завдання з розроблення концепції антикорупційної політики	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
5	Тема 5. Формування ефективної	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані	0-10

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
	антикорупційної політики в публічному управлінні на основі принципу доброчесності		джерела Спеціалізовані веб-ресурси	
	Презентація результатів виконання командного / індивідуального завдання з розроблення стандартів доброчесної публічної служби	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-20
6	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Лекція	Силабус ККР для проведення заліку	—
	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	Анкети у MS Forms	—

Командне / індивідуальне завдання «Розроблення стандартів доброчесної публічної служби» полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти робочого проекту концепції розвитку інституту службового права. Пропонується робота індивідуально або у команді (2-4 осіб).

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) командного / індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст завдання: на прикладі діяльності органу публічної влади або на прикладі окремої галузі (сфери діяльності), в якій працює здобувач розробити концепцію розвитку антикорупційної діяльності на основі норм спеціального законодавства, результатом реалізації якого буде управлінський ефект для певної громади / території.

Для представлення результатів виконання завдання необхідно заповнити відповідний шаблон, який розміщено у застосунку Teams MS Office та на дистанційній платформі Moodle. Під час презентації і захисту результатів виконання індивідуальних завдань у межах практичних занять передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365. Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle. Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 7-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій та *виконання контрольних завдань* за кожною темою (розподіл балів див. у табл. розділу 4). Загалом за теоретичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Практична частина оцінюється за результатами *участі* здобувачів у *практичних заняттях* та *виконання, публічної презентації та захисту* (відповіді на запитання, дискусія) результатів командного / індивідуального завдання, зміст якої описано у розділі 4. За участь у практичних заняттях отримується максимум 30 балів. За виконання роботи отримується максимум 20 балів. При несвоєчасному здаванні практичної роботи оцінка знижується вдвічі. За результатами публічної презентації та захисту отримується максимум 10 балів. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 60 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
40	60	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (екзамен)** під час сесії.

Екзамен проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **60 тестових завдань** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 60 балів**) та **10 тестових завдань** з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 4 бали (**разом 40 балів**), причому:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкрито;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;

– 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану : монографія / ред. кол. : В. А. Журавель (співголова), Н. С. Кузнєцова (співголова), О. м. Бандурка та ін. ; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2023. 250 с.

2. Гавриленко А., Новак А., Баштанник В. Особливості конституювання національної антикорупційної політики в Україні: наукова проблема визначення цілепокладання. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 1. С. 3-13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-1-1>.

3. Запобігання корупції: навчальний посібник. Дніпро, за редакцією В.Баштанника: Дніпро, Грані , 2019. 226 с.

4. Право в публічному управлінні : навчальний посібник: за ред.Баштанника. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 408 с.

5. Філіповський В.М., Кондик П.М., Заболотний А.В., Ващенко К.О., Дерещ В.А. і ін. // Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу». Київ, 2017. 798 с.

6. Bashtannyk V., Novak A. The national anti-corruption policy in the context of transformation of public administration in Ukraine. The institutionalization of public relation in the fights against corruption: The experience of countries of Eastern and Western legal tradition (universal theoretical framework for relevant anti-corruption law of Ukraine: Collective monograph. Vol. 2. Tallinn: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019, P. 72-87.

7. Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану : монографія / ред. кол. : В. А. Журавель (співголова), Н. С. Кузнецова (співголова), О. м. Бандурка та ін. ; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2023. С. 265.

8. Звіти про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-proasociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>.

9. Anti-Corruption Policy under the Conditions of Overcoming the Consequences of the Coronavirus Pandemic. Anatolii Novak, Vitalii Bashtannyk, Zoriana Buryk, Oksana Parkhomenko-Kutsevil, Mykola Andriyenko Systematic Reviews in Pharmacy. 2020; 11(10): 911-916. (Scopus)

10. 2. Information and Analytical Support of Anti-Corruption Policy. Anatolii Novak, Vitalii Bashtannyk and others // *International Journal of Computer Science & Network Security*. Volume 21 Issue 3 / Pages.134-140 / 2021 (WoS).

11. 3. Bashtannyk, V., та Novak, A., та Tkachenko, I., та Terska, S., та Akimova, L., та Akimov, O. (2022) Anti-corruption as a component of state policy. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*, 12(1), XXV, 79-87. (WoS).

Нормативні документи

Основні

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Про правотворчу діяльність: Закон України від 23 серпня 2023 року № 3354. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

4. . Деякі питання проведення антикорупційної експертизи : наказ Міністерства юстиції України від 18 берез. 2015 р. № 383/5 // Офіц. вісн. України. 2015. № 24. С. 443.

5. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 4. Ст. 43.

6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016р. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. Ст. 545.

7. Питання оплати праці працівників державних органів: Постанова Кабінету Міністрів України № 15 від 18.01.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2017-%D0%BF#Text>.

8. Про затвердження Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби: Постанова Кабінету Міністрів України № 243 від 25.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2016-%D0%BF#Text>.

9. Про затвердження Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби: Постанова Кабінету Міністрів України № 243 від 25.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2016-%D0%BF#Text>.

10. . Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1699АП. *Голос України*. 2014. 25 жовт.

11. «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10 листоп. 2015 р. № 772-УШ. *Голос України*. 2015. 10 груд.

12. Закон України "Про Національне антикорупційного бюро України" від 14 жовт. 2014 р. № 1698-УЕ. *Голос України*. 2014. 25 жовт.

13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. № 8073-Х: URL :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

14. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : підписана 31 жовт. 2003 р. ; ратифікована Україною 18 жовт. 2006 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2007. № 49. С. 2048.

15. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією : підписана 27 січ. 1999 р. ; ратифікована Україною 18 жовт. 2006 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2007. № 47. С. 2028.

16. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-Ш. *Голос України*. 2001. 19 черв.

17. Про затвердження Типового положення про службу управління персоналом державного органу: Наказ Національного агентства України з питань державної служби від № 47 від 03.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0438-16#Text>.

Додаткові

1. Акімов О.О., Майстренко К.М., Акімова Л.М. Інноваційні підходи до забезпечення ефективної антикорупційної політики в контексті сучасних викликів державного управління. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 1. С. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1.3>.

2. Василенко О. Ю. Адміністративно-правові засади запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням : дис. ... д-ра філос. 081«Право» / Василенко Олександр Юрійович ; МОН України, Ужгородський національний університет. – Ужгород, 2023. 231 с.

3. Гречко О.В. Адміністративно-правовий статус суб'єктів протидії корупції в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 081 «Право». Харків, 2024. URL:<https://uacademic.info/ua/document/0824U001238>.

4. Звіт 2022. НАЗК | Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/zvit-2022>.
5. Іщук Д.О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Іщук Дмитро Олександрович. Дніпро, 2021. 238 с. URL: <https://dduvs.edu.ua/naukovadiyalnist>.
6. Колісніченко Н. Зарубіжні теорії корупції з огляду на взаємозв'язок з інтересами публічних службовців. Наукові інновації та передові технології.2023. DOI: 10.52058/2786-5274-2023-12(26)-100-110.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України: офіційний вебпортал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Головний правовий портал України. URL: <http://www.ligazakon.ua/>
5. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний вебпортал. URL: <http://www.nads.gov.ua>.
6. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk>.
7. Національне антикорупційне бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua>.
8. Вищий антикорупційний суд. URL: <https://hcac.court.gov.ua/hcac>.
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
10. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
11. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua/>
12. Нормативні акти України. URL: <http://www.Nau.kiev.ua>
13. Сайт журналу «Право України». URL: <http://pravoua.com.ua/>